

Sygn. akt I C 562/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Różalska - Danilczuk

Protokolant: Sylwia Niżnik

po rozpoznaniu dnia 3 kwietnia 2014 roku w W.

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. i I. K.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o ustalenie

I. ustala, iż pomiędzy powodami M. K., I. K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie istnieje wierzytelność w kwocie 15.406,46 zł (piętnaście tysięcy czterysta sześć złotych i 46/100), wynikająca z noty obciążeniowej nr (...) dotyczącej nielegalnego poboru gazu,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych,

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego dla Warszawy- Śródmieścia w Warszawie) kwotę 1620,74 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w sprawie.

Sygn. akt I C 562/11

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 18 stycznia 2011 roku przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., powodowie M. K. i I. K. wnieśli o ustalenie nieistnienia wierzytelności w kwocie 15.406,46 zł z tytułu nielegalnego poboru gazu oraz wnieśli o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

W toku sprawy zmianie uległa nazwa pozwanej na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. i I. K. zamieszkują w domu w G. przy ul. (...) (bezsporne). (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dostarcza

W dniu 23.06.2010 r. została przeprowadzona kontrola stanu urządzenia pomiarowego – licznika zużycia gazu na posesji powodów (bezsporne). W wyniku kontroli sporządzono kartę gazomierza-reduktora, której odbiorca odmówił podpisu (dowód: karta gazomierza-reduktora – k. 20) W dniu 24 czerwca 2010 r. została przeprowadzona ponowna kontrola, w wyniku której pracownicy (...) Spółki (...) stwierdzili na liczniku ślady zarysowań oraz

istnieniu zewnętrznego pola magnetycznego. Zdemontowano dotychczasowy licznik oraz zamontowano nowy (bezsporne, potwierdzone przez protokół kontroli z załącznikiem – k. 21-22, karta gazomierza-reduktora – k. 23). Zdemontowany licznik został zapakowany w torbę foliową, zabezpieczony plombą i zabrany przez kontrolerów (bezsporne, potwierdzone zeznaniami świadka K. J. – k. 284, D. N. – k. 227).

Sporządzona na zlecenie Oddziału Zakładu (...) ekspertyza zdemontowanego licznika wykazała zwiększony poziom indukcji na zewnątrz gazomierza (dowód: ekspertyza – k. 24 – 28).

(...) Sp. z o.o. wystawiła na powodów notę obciążeniową nr (...) na kwotę 15.406,46 zł tytułem nielegalnego poboru paliwa gazowego. Uzasadnieniem naliczenia powyższej kwoty był zgodnie z twierdzeniem spółki nielegalny pobór paliwa gazowego, stwierdzony na podstawie protokołu kontroli z dnia 24 czerwca 2010 r. oraz ekspertyzy zdemontowanego licznika. Wysokość opłaty została ustalona na podstawie taryfy obowiązującej w (...) Sp. z o.o. (dowód: nota obciążeniowa – k. 29, pismo przewodnie – k. 30).

Biegły sądowy z zakresu instalacji gazowych i mechaniki ustalił, że podwyższona indukcja magnetyczna na obudowie gazomierza może powstać – poza oddziaływaniem magnesu – także przez oddziaływanie urządzeń elektrycznych takich jak silniki, elektromagnesy, transformatory. W ten sam sposób mogą oddziaływać silne prądy elektryczne, zatem nie można wykluczyć, że linia przesyłowa energii elektrycznej (wysokiego napięcia), biegnąca nad gazomierzem mogła pozostawić podwyższoną indukcję magnetyczną na jego obudowie. (dowód: opinia biegłego – k. 323 - 338).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych między stronami oraz dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu. Sąd oparł się również na zeznaniach świadków, którym dał wiarę co do okoliczności, na które zeznawali. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniały i wraz z pozostałymi dowodami pozwoliły na ustalenie stanu faktycznego w sprawie.

Sąd oparł się również na opinii biegłego sądowego z zakresu instalacji gazowych i mechaniki sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy. Opinia biegłego była czytelna i odpowiadała na pytania zawarte w tezie dowodowej. Jednocześnie opinia nie była kwestionowana przez strony a Sąd nie znalazł podstaw by wyłączyć ją z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie domagali się ustalenia nieistnienia wierzytelności pozwanej w stosunku do nich w kwocie 15.406,46 zł z tytułu nielegalnego poboru gazu.

Podstawę prawną żądania powodów stanowił przepis art. 189 kpc, zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W świetle tego przepisu interes prawny, jako przesłanka powództwa o ustalenie, która w sposób niezależny od innych wymaganych przez prawo materialne lub procesowe okoliczności, warunkuje określony skutek tego powództwa, należy do grupy przesłanek merytorycznych. Interes prawny, jako przesłanka merytoryczna powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje bądź nie. Drugą więc przesłanką merytoryczną jest wykazanie prawdziwości twierdzeń powodów o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście nie istnieje.

Podnieść zatem należy, iż warunkiem badania zasadności żądania powodów jest istnienie po jego stronie interesu prawnego w rozumieniu art. 189 kc (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 listopada 1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997/4/35).

Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. Występuje wówczas, gdy istnieje niepewność prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność

ta może być wynikiem spodziewanego kwestionowania prawa lub kwestionowania stosunku prawnego. Aby zatem powód skutecznie mógł powołać się na interes prawny, winny jest wykazać że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2002 r., II KKN 919/99, LEX nr 54376, Prok. i Pr.-wkł. 2002/11/40).

W rozpoznawanej sprawie po stronie powodów bez wątpienia istniał interes prawny w dochodzeniu ustalenia nieistnienia wierzytelności pozwanej w stosunku do nich. Brak takiego rozstrzygnięcia powodowałby, że pozwana spółka mogłaby błędnie rozliczać uiszczane przez powodów należności z tytułu dostawy gazu co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do rozwiązania umowy i zaprzestania dostarczania dostawy gazu. Co więcej pozwana wytoczyła już powództwo o zapłatę spornej wierzytelności, która to sprawa została zawieszona do czasu rozpoznania sprawy niniejszej. Ustalenie zatem istnienia bądź nieistnienia wierzytelności w stosunku miało dla nich niebagatelne znaczenie również w wymiarze finansowym. Dlatego uznać należało, że spełniona została pierwsza z przesłanek umożliwiających dochodzenie w niniejszej sprawie ustalenia nieistnienia wierzytelności.

Podstawą do ustalenia czy opłata z tytułu nielegalnego poboru gazu została nałożona przez pozwaną na powodów prawidłowo. Bez wątpienia istniała podstawa prawna do nałożenia takiej opłaty zgodnie z art. 57 ust. 1 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Zgodnie z tym przepisem w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności. Przepis ten stanowi zatem podstawę do nałożenia odpowiedniej opłaty w przypadku nielegalnego pobierania paliw lub energii. Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy stwierdzić należało, czy doszło w tym przypadku do nielegalnego poboru energii gazowej przez pozwanych.

Pozwana spółka nakładając sporną opłatę opierała się na badaniu gazomierza, na obudowie którego wykryto podwyższoną indukcję magnetyczną. W ocenie pozwanej spółki było to wynikiem przyłożenia do obudowy gazomierza magnezu, który oddziałując na mechanizm gazomierza zafałszowywał jego wskazania.

W celu ustalenia, czy w rzeczywistości doszło do zafałszowania przez powodów wskazań licznika gazowego, Sąd powołał biegłego sądowego z zakresu instalacji gazowych i mechaniki, który sporządził opinię, potwierdzającą, że istotnie na obudowie gazomierza wykryto podwyższoną indukcję magnetyczną. Zdaniem biegłego podwyższona indukcja magnetyczna na obudowie gazomierza może powstać – poza oddziaływaniem magnezu – także przez oddziaływania urządzeń elektrycznych takich jak silniki, elektromagnesy, transformatory. Skutek taki mogła również wywołać linia przesyłowa energii elektrycznej (wysokiego napięcia), biegnąca nad gazomierzem. Biegły wskazał również, że nie można jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie czy i w jakim stopniu magnes przymocowany do obudowy gazomierza zakłóca jego działalnie bez wzorcowania gazomierza wraz z magnesem.

Wobec powyższego Sąd uznał, że pozwana spółka nie wykazała jednoznacznie, że pozwani dopuścili się nielegalnego poboru gazu co mogłoby być podstawą do nałożenia na nich opłaty należnej z tego tytułu. Jak stanowi art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W ocenie Sądu pozwana spółka nie wykazała jednoznacznie by istniała podstawa do nałożenia opłaty z tytułu nielegalnego poboru gazu. Okoliczności na podstawie których pozwana ustaliła, że doszło do nielegalnego poboru energii nie zostały w wystarczający sposób wykazane i opierały się jedynie na przypuszczeniach. W świetle opinii biegłego sądowego z zakresu gazownictwa, iż powstanie zwiększonej indukcji magnetycznej na obudowie gazomierza może mieć inne pochodzenie niż przyłożenie do obudowy magnezu o dużej mocy oraz wobec braku podstaw do stwierdzenia, że magnes taki w rzeczywistości kiedykolwiek był przykładany do obudowy nie można uznać by powodowie dopuścili się fałszowania wskazań gazomierza. Ponadto zauważyć należy, że gazomierz zabezpieczony na posesji powodów nie był w wystarczający sposób zabezpieczony, a powstanie zwiększonego poziomu indukcji na obudowie mogło powstać już po odebraniu go od powodów, na przykład podczas transportu czy przechowywania.

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że pozwana wystawiła notę obciążeniową nr (...) bezzasadnie, a co za tym idzie wierzytelność na niej wskazana w kwocie 15.406,46 zł, wynikająca z rzekomo nielegalnego poboru gazu nie istnieje.

W punkcie II wyroku Sąd orzekł o obowiązku zwrotu kosztów na podstawie art. 98 § 1 i 2 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, uznając, że powodowie wygrali sprawę w całości.

W punkcie III wyroku Sąd, na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.620,74 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa. Kwota ta stanowi wynagrodzenie biegłego sądowego powołanego w niniejszej sprawie, które tymczasowo wypłacone zostało ze środków Skarbu Państwa.